



۱۲

نگاهی به نشریات طنز و فکاهی سال اول پیروزی انقلاب اسلامی

پیروزی انقلاب و گل‌های زیر قالی

را به چاپ می‌رساند از کارتونیست‌هایی مختلف، که به مناسبت ایام دهه فجر، دو کاریکاتور را از مرحوم کامبیز درم‌بخش انتخاب کرده‌ایم که در همان روزهای پرشکوه به چاپ رسیده‌اند. کاریکاتور شماره یک، رویش دوباره انسان‌ها از پیکر بی‌جان شهید را نشان می‌دهد که آن روزها به دست دژخیمان پهلوی به خاک و خون کشیده می‌شدند و طبعاً امضاء و نام طراح ندارد و تلاش کرده تا کمترین نشانه‌های مستقیم شهید را داشته باشد و کاریکاتور شماره دو، سربرآوردن، رویدن و گل کردن مردمی را به تصویر کشیده که پیش از آن و در طول سال‌های ظلم ستمشاهی، زیر فرش رانده شده و نادیده گرفته می‌شدند. این دومی، امضای مرحوم درم‌بخش را در پایین خود دارد.

چهارسال بعد و در شهریورماه ۱۳۵۷ و در شلوغی‌های آن روزها، این مجله دوباره با مدیریت عبدالله والا و سردبیری مسعود بهنود (نزدیک به هویدا در دوره شاه و فراری خارج‌نشین بعدی) با بیش از چهل و پنج صفحه در هر شماره، منتشر شد و انتشار آن تا تابستان ۱۳۵۸ شمسی و تصویب لایحه مطبوعات در دولت مهدی بازرگان ادامه یافت. گرچه مطالب این هفته‌نامه در گروه عمومی رده‌بندی می‌گردید و شامل داستان، مصاحبه و یادداشت درباره هنرپیشه‌ها و مقالات اجتماعی، سیاسی و اخبار می‌شد. محتوایی که قطعاً بین مردم و مخاطبان آن روزها مشتری‌چندانی نداشت و برای اداره یک مجله پنجاه صفحه‌ای اصلاً نمی‌شد روی آن‌ها حساب کرد. بگذریم. تهران مصور، اغلب در صفحات آخر، کاریکاتوری

در شماره قبل خواندیم که سر بی‌کلاه، «آهنگر» را عصبانی می‌کرد و این نشریه با حمله به دولت موقت و نیروهای انقلابی، سعی داشت تا هم نظرها را به سوی خود جلب کند و هم «نظرها» را به سوی خود جلب کند. مطبوعات دیگری هم بودند که پیش از آهنگر شروع کرده بودند ولی دغدغه منابع مالی نداشتند و سعی می‌کردند با ظاهری آراسته، اهداف خود را پنهانی و خزانده پیش ببرند. یکی از این مجلات، هفته‌نامه «تهران مصور» بود. در ۲۹ مرداد ۱۳۵۳ که به دستور هویدا، پنجاه و دو روزنامه و مجله تعطیل شدند، عبدالله والا نیز مجله تهران مصور را بست؛ گرچه نامش در لیست تعطیلی‌های هویدا نبود.



میرزا توغیغ فر

طنز پیروز

